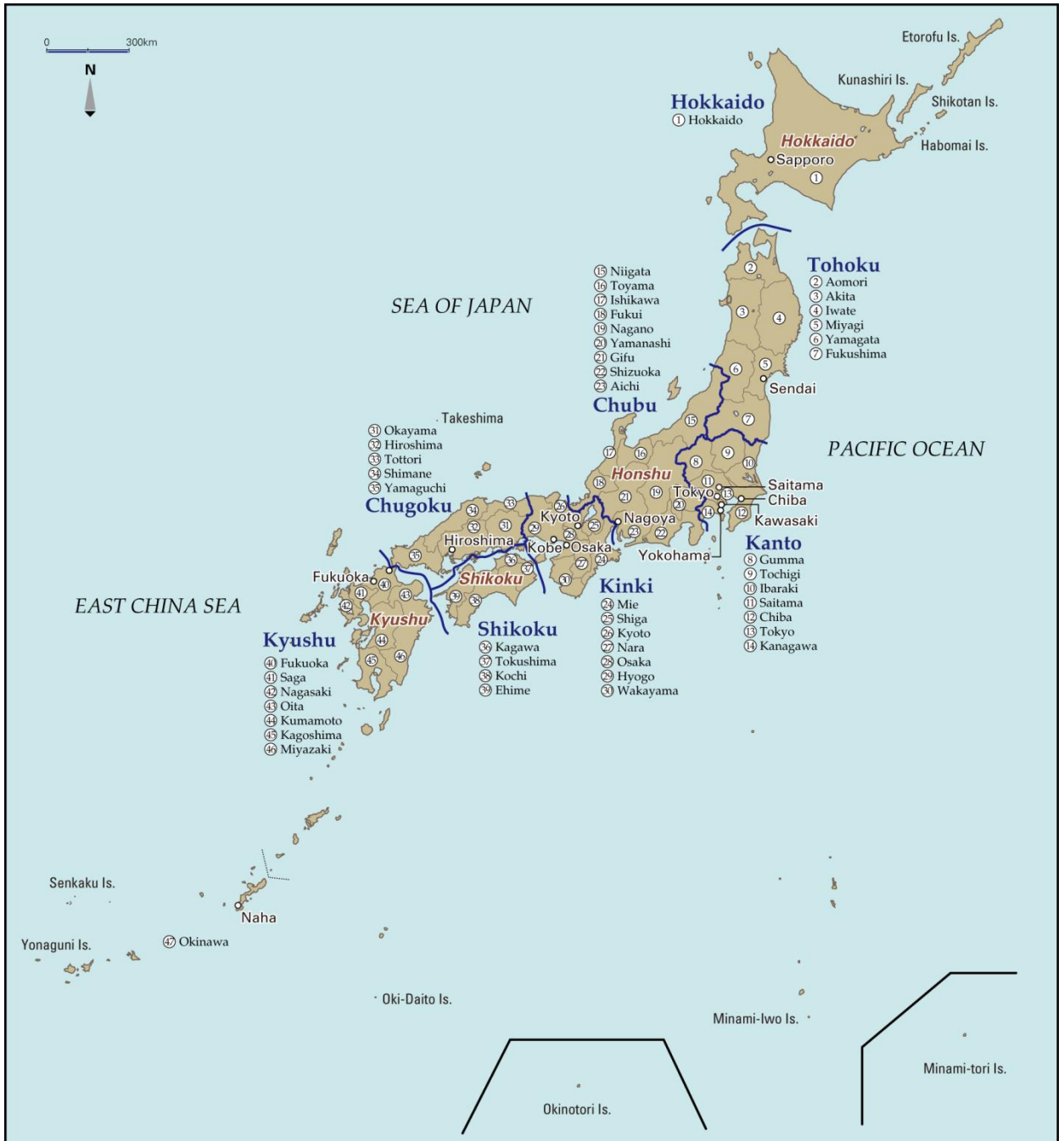

YAPONİYANIN REGIONLARI

Tarixilik və müasir administrativ tələblərin The fusion of historical divisions and modern administrative needs

Yapon arxipelaqı əsasən şimali şərqdən cənubi qərbə kimi 2800 kilometr uzunluqda uzanan dağlıq adalardan ibarətdir. Ümumilikdə sahəsinə (377950 km², 2010-cu il) görə Finlandiya və ya İtaliyadan cüzi miqdarda böyük və Amerikanın Montana ştatı ilə təxminən eyni ölçüdədir. Dörd əsas adası Hokkaydo, Honşu, Şikoku və Kyuşudur. 2013-cü ilin sentyabrında olan hesablamalarda Yaponiyanın əhalisinin ümumi sayınının 127.27 milyon nəfər olduğu qeydə alınmışdır.

Hokkaydo Regionu

Bu region ölkənin ən şimali və Yaponiyanın dörd əsas adasından ikinci böyüyü Hokkaydo adası və bir neçə ətrafdakı adalardan ibarətdir. Bu ada Honşu adasından cənuba Tsuqaru Boğazı (iki ada arasında əlaqə sualtı tuneldən keçən qatar vasitəsilə həyata keçirilir) ilə ayrılır. İqlimi Yaponiyanın bütün digər ərazilərindən çox fərqlənir. Adətən yayda daha sərin və qışda isə çox soyuqdur. Hokkaydo dağ silsilələri ilə çarpaz şəkildə kəsilir və insan ayağı dəyməmiş meşələr, aktiv vulkanlar və böyük göllər daxil olmaqla özünün təbii mənzərələri ilə məşhurdur. Hokkaydonun şərqində yerləşən Kuşiro Marş yapon qırmızı sinə durnası kimi köçəri quşların yaşadığı cənnət məkanı kimi tanınır. Şimal-şərqi Hokkaydoda yerləşən Şiretoko yarımadasının bir hissəsi 2005-ci ildə Dünya İrsinə daxil edilmişdir. Hokkaydoda ilk məskunlaşma 16-cı əsrdə orada yaşayan yerli Ainu tayfası ilə ticarət məqsədiylə gələn yaponlardan başlamışdır. Amma məhz adanın tam şəkildə inkişafı 19-cu əsrin sonlarında Meyci administrasiyasının yaradılması ilə bağlıdır.

Balıqçılıq və meşəçilik Hokkaydo təsərrüfatının önəmli hissəsi olub, qida emalı, ağac emalı, kağız istehsalı kimi adanın əsas sənaye fəaliyyətinin əsasını təşkil edir.

Paytaxt Sapporo fevralın əvvəllərində keçirilən qar və buz heyvətamiz mənzərələr yaradan böyük heykəlciklərin nümayiş olunan Qar Festivalı. Hokkaydonun cənubunda böyük şəhər Hakodate öz füsunkar gecə mənzərələri ilə məşhurdur. Yaponiyanın prefektura sistemi içərisində təkə Hokkaydo prefektura kimi olsa da «dairə» kateqoriyasına daxil edilir. Within Japan's system of prefectures, Hokkaido alone is categorized as a «circuit»

Tohoku Regionu

Bu geniş dağlıq ərazi Yaponiyanın bütün şimal-şərqi zonasını əhatə edir. Əhəlinin əsas toplaşdığı mərkəzlər Sakit Okeanın və Yapon dənizinin sahilləri və bir sıra digər hövzələrdir. Tohoku regionu gözəl yaz və payız fəsiləri ilə birgə qısa yayı və uzun davam edən qışı olan regiondur. Cənubi Aomori və Akita prefekturalarında yerləşən Şirakami Sançı geniş miqyaslı ibtidai fıstıq meşələrinə malik olub, 1993-cü ildə Dünya İrsinə daxil edilmişdir.

Tohoku ərazisi əsasən kənd təsərrüfatı zonasıdır: əhatə edən becərilmiş torpaqların 65%-i çəltik tarlalarıdır ki, bu da ölkə ərazisində yerləşən bütün çəltik tarlalarının təxminən ¼-i təşkil edir. Lakin sərin yayın məhsula zərər vurması heç də nadir hal deyil. Balıqçılıq və meşəçilik də əhəmiyyətli sahələrdir. Sənaye fəaliyyəti isə elektrik cihazlar, kimyəvi istehsal, kağız emalı, sement, neft emalı və neft və təbii qaz istehsalı kimi sahələrdən ibarət olur. Sendai ən böyük şəhərdir.

Matsushima, a group of more than 260 Miyagi prefekturasına yerləşən 260-dan çox kiçik adalardan ibarət Matsushima Yaponiyanın üç ən görməli yerləri siyahısına daxildir. Matsushima ətrafındakı ərazilərə 2011-ci il Böyük Şərqi Yaponiya zəlzələsindən sonrakı tsunamidən dəyən zərər bu yerlərin unikal geoloji xüsusiyyətləri sayəsində az olmuşdur. Matsushima qatarla Sendaydan təxminən yarım saatlıq məsafədə yerləşir. Hər il Tohoku regionunda üç böyük və rəmgərgəng festivallər keçirilir. Onlar Aomori və Hirosakidə keçirilən Nebuta Matsuri, Sendayda keçirilən Tanabata Matsuri və Akitada keçirilən Kanto Matsuridir.

Kanto Regionu

Kanto regionu Honşunun cənub şərq hissəsində yerləşir və Yaponiyanın ən böyük ovalığı olan Kanto Ovalığı ilə təmsil olunub. The Kanto region lies in the southeastern part of Honshu and is dominated by the Kanto Plain, Japan's largest plain. The climate is generally mild, and the four seasons are sharply delineated. This region, which includes such key cities as Tokyo, Yokohama, Kawasaki, Saitama, and Chiba, is the most populous region of Japan. The hub of the

Sapporo Qar Festivalı
(Photo courtesy of
AFLO)

region—the Tokyo-Yokohama district—is the core of Japan’s commerce and industry. The Keihin Industrial Zone and the Keiyo Industrial Region, extending along the shore of Tokyo Bay, form the largest industrial zone of Japan.

Tokionun mərkəzindən iki saatlıq məsafədə yerləşən peyk şəhəratrafı ərazilər genişlənməkdə davam edir və Kanto regionunun böyük hissəsinin urbanizasiyalaşmasına gətirib çıxarır. Ümumilikdə kənd təsərrüfatı fəaliyyəti azalsa da, şərq və şimal ərazilərdə hələ də inkişaf edərək regionun iqtisadiyyatına tövə verir.

Tokio Yaponiyanın paytaxtıdır. O, ən böyük yerli korporasiyalar, xarici şirkətlər və kütləvi informasiya vasitələrinin baş ofislərinin yerləşdiyi yerdir. Eyni zamanda Tokio təhsilin mərkəzidir.

Şəhər mədəniyyət və əyləncə mərkəzi kimi tanınır. Burada müxtəlif müasir və ənənəvi incəsənət növlərinə rast gəlmək olar. Tokionun konsert zallarında məşhur musiqilər ifa olunur və burada çoxsaylı muzey və incəsənət qalereyalarına rast gəlmək olar. Bakı turist avtobuslarının müəyyən cədvələ uyğun yola düşmə vaxtları var. Hato (göyərçin) adlı avtobus çoxlu sayda ənənəvi tədbirlərin keçirildiyi və hələ də qədim Tokio abutavasını daşıyan Tokio Qülləsi, Ginza və Asakusa kimi məşhur yerlərdən keçir. Tokio metropolitan şəhər ərazisi Tokioətrafı 23 rayon, 26 böyük şəhər və 5 kiçik şəhərdən və 8 kənddən ibarətdir.

Çyubu Regionu

Mərkəzi Honşuda yerləşən Çyubu regionu həm Sakit Okean, həm də Yapon dənizinə çıxışa malikdir. Ərazidən asılı olaraq iqlim çox fərqlənir: Yapon dənizi tərəfdə güclü qara müşahidə olunsada, Sakit Okean tərəfi ilboyu davam edən mülayim iqliminə görə seçilir. Yaylalarda yerləşən bəzi şəhərlər öz sərin iqliminə görə yay istirahət məkanları kimi məşhurdur. Bir neçə uca dağlarına görə Yaponiyanın Dam Örtüyü kimi tanındıran Yapon Alp dağları Çyubu regionunda şimaldan cənuba doğru uzanır.

Çyubu regionu Yaponiyanın ən uzun çaylarının olduğu və Yapon dənizi sahili boyunca yerləşən ən böyük düyü istehsal edən zonadır. Orada üç sənaye zonası var: Toyota Motors şirkətinin əsas avadanlıqlarının yerləşdiyi Çukyo Sənaye Zonası; Yamahanın

Yerləşdiyi Tokai Sənaye Zonası; və Hokuriku Sənaye Zonası. Düyüdən başqa kənd təsərrüfatı məhsullarına çay, mandarin, çiyələk, üzüm, şaftalı və alma da daxildir. Bu dağlıq zonanın ən məşhur yeri Fuci dağıdır. O, Yaponiyanın ən hündür (3776 metr və ya 12388 fut) və ən müqəddəs hesab olunan zirvələrindən biridir. Onun konusşəkilli forması daim rəssamları heyran etmiş və dünyada Yaponiyanın simvolu kimi tanınır. 2013-cü ildə Dünya İrsi Komitəsi Fuci dağına müqəddəs yer və incəsənət ilhamı kimi Dünya Mədəni irsi siyahısına daxil etmək qərarına gəlmişdir. Daxil edilmiş mülkiyyət Fuci dağının müqəddəs və bədii landşaftını daha da yaxşı əks etdirən 25 mənzərədən ibarətdir. “Fucisan” uzun müddət ziyarət və incəsənət vurğunlarının və şairlərin ilham mənbəyi olmuşdur. İyulun 1-dən avqustun 31-ə kimi dağa qalxma mövsümündə insanlar çox olur. Çyubu regionunda digər görməli yerlər subtropik iqlimi olub çoxlu gözəl çimərlikləri və çoxsaylı isti bulaqları ilə seçilən Şizuoka prefekturasında İzu yarımadası; və ölkənin hər tərəfindən çoxsaylı turistləri cəlb edən Naqano prefekturasında Zenkoci.

Kinki Region

Mərkəzi Honşunun qərbində yerləşən Kinki regionu sənaye baxımından Yaponiyanın ikinci əhəmiyyətli regionudur. Qədim paytaxt Kioto da Kinki regionunda yerləşir. Eyni ilə qərbi Yaponiyanın ən əsas ticarət mərkəzini formalaşdıran Osaka və Kobe şəhərləri (Yaponiyanın ən əhəmiyyətli limanlarından biri) də bu regiona daxildir. Düyü və sitrus meyvələrinin istehsalı, taxta-şalban və balıqçılıq regionun iqtisadiyyatında böyük rol oynayır.

Vaxtilə Yaponiyanın paytaxtı və 794-1868-ci illər arasında imperatorların rezidensiyası olmuş Kioto özünün buddist və sintoist məbədləri və digər tarixi abidələri ilə məşhurdur. Eyni zamanda rəsmi Milli Xəzinə və Əsas Mədəni Mülkiyyət kimi tanınan virtual anbardır. Məşhur turist məkanı kimi Kioto ilboyu dünya ölkə milyonlarla turisti

tourists every year, from throughout Japan and the world. The Historic Monuments of Ancient Kyoto were registered as a World Heritage site in 1994.

Osaka is the financial center of western Japan. It is an industrial center as well, especially for chemicals, machinery, steel, and metal. Both the Tokaido Shinkansen and the Sanyo Shinkansen depart from and arrive at Shin-Osaka station (with the exception of some trains going from Tokyo through to Hakata, Kyushu, or Hiroshima).

Offering yet another of the three most beautiful views of Japan, Amanohashidate is a sandbar in northeastern Kyoto Prefecture. It is noted for the beauty of its more than 6,000 gnarled pine trees.

The term Kansai refers to an area centering roughly on the cities of Osaka, Kyoto, and Kobe. While Kinki has well-defined borders and is an official geographical designation, Kansai is used in a cultural and historic context, and in contradistinction to Kanto. People living in this region are said to speak with a Kansai accent, for example.

Çuqoku Regionu

Honşu adasının bütün qərb ucunu əhatə edən Çuqoku regionu çoxlu kiçik hövzələr və sahilvanı düzənliklərdən ibarət olan dağlıq zonadır. Daxili Yaponiya dənizi sahili vacib sənaye və ticarət zonası olub regionun ən çox əhali topladığı yerdir. Yapon dənizi və Okayama Düzənliyi boyunca böyük düyü istehsalı əraziləri cəmləşmişdir. Daxili dənizin isti, quru iqlimi naringi istehsalı üçün idealdır.

Yaponiyanın ən gözəl görməli üç yerləri sırasında sonuncusu Hiroşima prefekturasında yerləşən (eyni zamanda Miyacima adı ilə də tanınan) İtsukuşimadır. Körfəzdə yerləşən məşhur **torii qapıları** ilə tanınan İtsukuşima məbədi 1996-cı ildə Dünya Mədəni irsinə daxil edilmişdir.

Yaponiyada iki şəhər, Çyuqoku regionunda Hiroşima və Kyuşyu regionunda Naqasaki II Dünya müharibəsində atom bombasına məruz qalmışdır. Hiroşimadakı **Sülh parkı**nın yanında 1996-cı ildə Dünya İrsinə daxil edilmiş Atom Bombası Günbəzi yerləşir.

Şikoku Regionu

Şikoku (Yaponiyanın dörd əsas adasından ən kiçiyi) Yapon Daxili dənizi boyunca uzanan bir sıra ətraf kiçik adalarla birgə bu regionu formalaşdırır. Hündür, sürüşkən yamaclı dağlar **ferma və yaşayış yerləri üçün məhdudiyət yaradır** və bir neçə böyük miqyaslı sənaye ilə təmsil olunur. Buna baxmayaraq, Şikoku ilə Honşunu birləşdirən iki körpünün (Seto Oşaşı) inşası yeni inkişafa başlanmışdır. Şikokunun Sakit Okean sahilində iqlim subtropikdir.

Tokuşima Prefekturası və Hyoqo Prefekturasındakı Avacişimanı birləşdirən Naruto Boğazı öz burulğanlarına görə məşhurdur.

Kyuşyu və Okinava Regionu

Dörd əsas adadan ən cənubda yerləşən Kyuşyu və ətrafındakı 1400-dən çox ada Kyuşyu regionunu formalaşdırır. Kyuşyu adası sahilboyu düzənlikləri, vulkanları və isti bulaqları ilə dağlıq interyer yaradır. İqlim subtropikdir. Kənd təsərrüfatı, heyvandarlıq, donuzçuluq və balıqçılıq inkişaf etməkdədir. Kita Kyuşyu Sənaye Zonası ağır və kimyəvi sənayelərin cəmləşməsindən ibarətdir.

Kyuşyu Honşu ilə körpü və dənizaltı tunellərlə avtomobil və dəmir yolları vasitəsilə bağlanmışdır. Fukuoka Prefekturasında Hakata stansiyası Sanyo şinkanseninin (sürət qatarının) dayanacaq nöqtəsidir. Əsas görməli yerlər öz isti bulaqları ilə tanınan kurort şəhəri olan Oita Prefekturasında Beppu Major sightseeing spots are Beppu in Oita; Kumamoto Prefekturasında Aso dağı; Kaqoşima Prefekturasında Sakuracimadır.

Okinava Prefekturası Kyuşunun cənubuna doğru uzanan 60 adalar qrupundan ibarətdir. Vaxtilə Ryukyu adlandırılan Okinava 17-ci əsrə kimi müstəqil krallıq olmuş və bununla əlaqədar özünəməxsus ləhcə və mədəniyyət nümunələri yaratmışdır. II Dünya müharibəsindən sonra və 1972-ci ilə kimi Okinava ABŞ hərbiçiləri tərəfindən idarə olunmuşdur. Əsas sahə turizmdir. İlboyu isti iqliminə görə su və dəniz idman növlər də çox populyardır. Okinavada öz riflərinə görə

**Kumamoto
Prefekturasında Aso
dağı**

tanınan İşıqaki-cima və Miyako-cima adlı
çoxlu gözəl adalar vardır.